

Interparlementaire Unie
Belgische Groep

Verslag van de 148e Assemblee van de Interparlementaire Unie (Genève, 23-27 maart 2024)

Algemeen debat over parlementaire diplomatie: toespraak van de Voorzitster van de Belgische Senaat

Mevrouw Stephanie D'Hose (Open VLD), Voorzitster van de Senaat, hield volgende toespraak tijdens het algemeen debat over "Parlementaire diplomatie: bruggen bouwen voor vrede en begrip":

“De wereld die we kennen verandert.

Het klimaat is op hol geslagen. We maken ons op voor een mogelijke terugkeer van het illiberalisme in Amerika. De Chinese economie koelt af en Rusland wakkert de spanningen aan.

De wereldorde die onze instellingen en politiek sinds de jaren vijftig heeft vormgegeven, brokkelt voor onze ogen af. En toch...

Internationale samenwerking en regels hebben ons allemaal rijker en vrijer gemaakt dan ooit tevoren in de menselijke geschiedenis.

Maar de menselijke geschiedenis is ook een slingerbeweging tussen vooruitgang en achteruitgang.

Er kan geen twijfel over bestaan dat we in een tijd van terugval leven.

Een gouden eeuw van vrije handel en vrij verkeer is geleidelijk geëvolueerd naar dit tijdperk van handelsoorlogen en echte oorlogen.

Dit gaat hand in hand met een andere evolutie.

Het vertrouwen in democratische instellingen en politici daalt. Terwijl liberale democraten druk bezig waren met het winnen van de geschiedenis, vergaten ze hun basis voor de toekomst te verdedigen. De democratie zelf lijkt langzaam te verdampen.

Volgens de Economist Intelligence Unit zijn er nog maar drieëntwintig volledige democratieën in de wereld. En in de afgelopen tien jaar zijn nog eens vier landen naar een autocratische leider gegaan. Veertig procent van de wereldbevolking leeft in een autocratie.

Jarenlang daalde de wereldwijde democratie-index. Oorlogen en conflicten ondermijnen de democratie en steeds meer landen trekken zich terug uit de wereld om zich op zichzelf te concentreren.

Moeten we ons hier zorgen over maken? Ja.

Is het een ramp? Nee!

Het is onmogelijk om de klok van de globalisering terug te draaien. Zowel op economisch gebied als op het gebied van mondiale veiligheid zullen we op elkaar aangewezen blijven.

Alle oorlogen moeten op een dag eindigen, alle strijdbijlen moeten op een dag worden begraven.

De beste manier om dit te bereiken is via parlementen.

In parlementen wordt de stem van het volk gehoord.

We moeten ons bewust zijn van de potentiële macht die we hebben.

We moeten die gebruiken, niet alleen om ons eigen leven te verbeteren, maar ook om de wereld te verbeteren. Zelfs in deze tijd van tegenslagen is het aan ons om het tij te keren.

Ik geloof dat zelfs wanneer parlamentsgebouwen worden bestormd, wanneer de opkomst bij verkiezingen daalt, wanneer mensen zeggen dat ze niet meer in het systeem geloven, het geen falen van de democratie is.

Het is een falen van politici. Een falen omdat ze niet voldoen aan de normen die het democratische systeem stelt.

Ook ik voel me vaak gefrustreerd.

Thuis, wanneer beslissingen worden uitgesteld of wanneer compromissen mislukken.

Wereldwijd, wanneer leiders treuzelen om dringende problemen op te lossen, waardoor de veiligheid van ons allemaal in gevaar komt.

Peilingen in mijn land laten zien dat zeventig procent geen vertrouwen meer heeft in politieke partijen. Eén op de drie ziet liever een autoritaire leider de macht overnemen. En zestien procent zou het goed vinden als het leger het voor het zeggen had!

Zijn we verbaasd dat sommige mensen zich afkeren?

Ik vergelijk sommige politici tegenwoordig wel eens met een slechte voetbalwedstrijd.

Zoals de WK-wedstrijd tussen Duitsland en Oostenrijk in 1982.

Beide teams wisten dat als de Duitsers zouden winnen, ze zich allebei zouden kwalificeren voor de volgende ronde, en de Algerijnen niet. Dus maakten ze een deal. Duitsland scoorde een doelpunt en de volgende tachtig minuten speelden ze de bal gewoon rond.

Ze probeerden niet te scoren. Ze deden nauwelijks alsof het ze iets kon schelen.

De wedstrijd werd bekend als de Schande van Gijon, of *le match de la honte*.

En het is net hetzelfde als politici die minder geïnteresseerd zijn in het vinden van oplossingen voor de uitdagingen van vandaag, dan dat ze geïnteresseerd zijn in de volgende verkiezingen.

Wij, voorzitters en parlementsleden, hebben de plicht om onze parlementen te laten presteren.

Er zijn manieren waarop we dat kunnen doen.

Er zijn manieren om de democratie te versterken.

We hebben structuren gebouwd met de beste bedoelingen, maar vandaag de dag vormen ze een bedreiging voor ons. Denk aan bureaucratie. Als die te groot wordt, stopt ze de besluitvorming en stopt ze de vooruitgang.

Of technocratie. Er is niets mis met luisteren naar experts, maar als zij het voor het zeggen krijgen in politieke aangelegenheden, zullen de mensen zich verwaarloosd voelen.

Er zijn lobbyisten die meer toegang hebben tot politici dan andere burgers, er zijn rechters die politieke beslissingen nietig verklaren.

Het machtsevenwicht lijkt zoek. De democratie versterken betekent dus de volksvertegenwoordiging in het parlement versterken.

In de Belgische Senaat onderzoeken we nieuwe manieren om dit te doen.

We hebben rapporten over het bestrijden van desinformatie en het ontmoedigen van buitenlandse inmenging in verkiezingen. Dit versterkt de kennis en legitimiteit van zowel kiezers als parlementsleden.

We hebben grote stappen gezet om ons parlement gendergevoelig te maken. De enige manier om beleid te maken dat het volk vertegenwoordigt, is door het volk gelijkkelijk te vertegenwoordigen.

We zijn begonnen met monitoring. Uit ons onderzoek blijkt dat mannen in het parlement drie keer zo vaak en drie keer zo lang het woord voeren. Vrouwen bekleden ook minder belangrijke parlementaire functies, zoals fractieleider of voorzitter van commissies.

We maken parlementsleden en partijleiders bewust van dit probleem en vragen hen om in hun werk rekening te houden met deze genderdimensies. We blijven dit volgen.

Sommige veranderingen die we hebben doorgevoerd, lagen meer voor de hand. We hebben borstvoedingsruimten geïnstalleerd.

En ten derde: ik ben een groot voorstander van visuele weergave van vrouwen in de openbare ruimte.

De Belgische Senaat heeft veel kunst, zoveel dat het bijna een museum lijkt. Maar we zagen alleen mannen op onze foto's en schilderijen, gemaakt door mannen.

Vandaag zijn er ook veel vrouwelijke kunstenaars vertegenwoordigd in onze zalen.

Verder hebben we een deliberatieve democratie geïnstalleerd, beter bekend als burgervergaderingen.

Ze bestaan al in meerdere landen, op meerdere bestuursniveaus. En als ze goed worden uitgevoerd, zorgen ze voor beter beleid, gelukkigere burgers en meer vertrouwen in het democratische proces.

Zoals ik al zei, de wereld van vandaag is aan het veranderen. De samenleving verandert. De democratie moet mee veranderen.

Om de democratie te behouden, moeten we radicale beslissingen niet uit de weg gaan. Handhaving van het status quo zal het verval alleen maar versterken.

Ik heb zelf een voorstel ingediend om mijn eigen instelling, de Belgische Senaat, in zijn huidige vorm af te schaffen.

Binnenkort stemmen we of we de Grondwet willen wijzigen. Na de verkiezingen in juni zal het nieuwe parlement hervormingen kunnen doorvoeren en zich de vraag moeten stellen: heeft België twee kamers nodig of volstaat één kamer?

Belangrijker nog, het zal zich kunnen afvragen: hoe kunnen we het volk beter vertegenwoordigen?

Het is mijn manier om ruimte te maken voor nieuwe en betere manieren om het volk te vertegenwoordigen, zoals een burgervergadering. Het is mijn oplossing om van het parlement een echt huis van de democratie te maken, in plaats van een huis voor politici.

Ik zeg niet dat dit de oplossing is. Jullie landen hebben misschien baat bij andere oplossingen.

Wat ik wil zeggen is dat de enige manier om vooruit te komen is om actie te ondernemen.

Moderne democratieën kunnen niet langer vertrouwen op oude recepten. Vertrouwen komt niet als bij toverslag uit de lucht vallen.

Jongeren moeten opgeleid worden. Opgeleide volwassenen moeten betrokken worden bij de beleidsvorming. Democratie moet meer zijn dan af en toe stemmen, het moet een integraal onderdeel worden van onze culturen, een fundamentele manier van leven.

Zo zullen de oplossingen voor de problemen van morgen vorm krijgen.

Dit is hoe we oorlogen zullen beëindigen, honger zullen stoppen en de planeet zullen redden.

Zo zal de democratie standhouden.”

Autonome wapensystemen: resolutie van Belgische co-rapporteur aangenomen

De Vaste Commissie voor Vrede en Internationale Veiligheid besprak de ontwerp-resolutie “ *De aanpak van de sociale en humanitaire impact van autonome wapensystemen en artificiële intelligentie* “, die door de co-rapporteurs mevrouw Margarita Stolbizer (Argentinië) en de heer *Christophe Lacroix* (België, Kamer, PS) was opgesteld.

De co-rapporteurs wilden de ingrijpende risico's en gevolgen onderzoeken van de ontwikkeling van autonoom opererende wapensystemen die op basis van artificiële intelligentie, en dus zonder menselijke tussenkomst, kunnen functioneren (lees: kunnen beslissen over leven en dood), en dit vanuit een sociaal, ethisch en humanitair perspectief. De ontwerp-resolutie werpt de zorgwekkende vraag op over de militarisering van artificiële intelligentie en benadrukt de uitdagingen die dit met zich meebrengt voor internationale vrede en veiligheid.

Op de ontwerp-resolutie werden meer dan 200 amendementen ingediend door landen zoals Canada, Thailand, China, Iran, Zuid-Afrika, Indonesië, Cuba... Uiteindelijk werd de resolutie aangenomen in de commissie en in de voltallige Assemblée.

De drie heikele punten van de ontwerp-resolutie waren de benaming, de definitie en het al dan niet opstellen van een juridisch bindend instrument:

- de benaming: moet er gesproken worden over autonome dodelijke wapensystemen of over autonome wapensystemen?
- de definitie: moet de definitie van het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) gehanteerd worden?
- moet er ter zake een internationaal juridisch bindend instrument worden opgesteld?

Voor de benaming betreft werd er in de aangenomen tekst geopteerd voor “autonome wapensystemen”, waarbij het adjectief “dodelijk” wordt weggelaten. De term “killer robots” werd eveneens weggelaten omdat die terminologie regelrecht uit een sciencefictionfilm lijkt te komen.

Wat de definitie betreft, wordt in de aangenomen tekst gewezen op het ontbreken van een internationaal erkende en gezamenlijk gedragen definitie van autonome wapensystemen. Er wordt daarbij wel verwezen naar het voorstel van het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRK) waarin de term "autonome wapensystemen" wordt omschreven als elk wapensysteem waarvan de essentiële functies autonomie hebben, wat betekent dat het doelen kan selecteren (d.w.z. zoeken, detecteren, identificeren of volgen) en aanvallen (d.w.z. geweld gebruiken tegen, neutraliseren, beschadigen of vernietigen) zonder menselijke tussenkomst. Verder erkent de resolutie dat het behoud van betekenisvolle menselijke controle en beoordelingsvermogen een kritieke factor is om de naleving van de regelgeving te waarborgen en de ethische bezwaren die voortvloeien uit de inzet van autonome wapensystemen effectief aan te pakken

Over een internationaal juridisch bindend instrument staat in de resolutie te lezen dat vele staten en groepen van landen al hebben opgeroepen tot de uitwerking van een juridisch bindend instrument om het gebruik van autonome wapensystemen te reguleren, te beperken en/of te verbieden, maar dat men zich tegelijkertijd bewust is van de noodzaak van een unaniem besluit, dat wil zeggen dat alle staten ermee moeten instemmen de voorgestelde beperkingen te respecteren.

In de resolutie worden de parlementen onder meer opgeroepen om :

- actief deel te nemen aan het debat om de bedreiging van de internationale vrede en veiligheid door autonome wapensystemen aan te pakken;
- nationale wetgevingen uit te werken om de ontwikkeling, de inzet en het gebruik van autonome wapensystemen te reguleren van zodra men het op internationaal vlak eens zal zijn over de definitie van autonome wapensystemen en over het onderscheid tussen volledige en gedeeltelijke autonomie, alsook over de inhoud van de term "zinnvolle menselijke controle", rekening houdend met alle ethische, juridische, humanitaire en veiligheidsimplicaties daarvan;
- er bij hun regeringen op aan te dringen om via internationale fora te blijven werken aan een juridisch bindend instrument en regelgeving.

België vervulde in het verleden reeds een pioniersrol inzake het verbieden van anti-persoonsmijnen en clusterbommen. De heer Lacroix wil met deze resolutie en met zijn wetsvoorstel in de Kamer van volksvertegenwoordigers deze traditie inzake het verbieden van "vuile" wapens verderzetten.

Resolutie over partnerschappen voor klimaatactie: amendementen van de Belgische delegatie aangenomen

De Vaste Commissie voor Duurzame Ontwikkeling besprak de ontwerpresolutie "*Partnerschappen voor klimaatactie: de toegang tot betaalbare groene energie bevorderen en zorgen voor innovatie, verantwoordelijkheid en gelijkheid*". De tekst benadrukt het belang van het aanpakken van milieuproblemen door middel van gezamenlijke klimaatactie en partnerschappen om de planeet veilig te stellen voor de huidige en toekomstige generaties.

De ontwerpresolutie roept op tot versterkte internationale samenwerking om de klimaatovereenkomst van Parijs uit te voeren en benadrukt de noodzaak van extra steun voor ontwikkelingslanden. Zij moedigt parlementen aan om "op een rechtvaardige, geordende en billijke manier te zorgen voor een overgang van fossiele brandstoffen in energiesystemen" en om de maatregelen om het doel van netto nul uitstoot te bereiken te versnellen.

De Belgische delegatie diende veertien amendementen in die werden verdedigd door *de heer Andries Gryffroy (Senaat, N-VA)*. Deze amendementen waren er onder andere op gericht om het belang van een aanpak op alle beleidsniveaus te benadrukken: internationaal, nationaal, regionaal en lokaal. Verder werd er samen met de Zuid-Afrikaanse delegatie gepleit voor een rechtvaardige, geordende en billijke transitie. In dit verband werd er ingestemd met een verdrievoudiging van de capaciteit aan hernieuwbare energie en een verdubbeling van de energie-efficiëntie tegen 2030, maar hierbij liet de Belgische delegatie (samen met de Japanse) opnemen dat deze doelstelling op wereldvlak diende gehaald te worden. Samen met de Turkse delegatie werd ook het belang van klimaatadaptatie in de tekst opgenomen.

Dit alles kwam nog eens samen in volgend amendement dat eveneens werd aangenomen:
“De 148ste Assemblée van de IPU erkent ook het leiderschap van subnationale overheden bij het versnellen en opschalen van maatregelen ter mitigatie van en adaptatie aan het klimaat door het uitvoeren van lokale en regionale klimaatplannen en -acties, en het effectief betrekken van burgers en de industrie bij het transformatieproces naar verantwoorde consumptie en productie,”

Bilaterale ontmoeting met een delegatie van de Democratische Republiek Congo onder leiding van de heer André Mbata Betu Kumesu Mangu, ondervoorzitter van de Nationale Assemblée

In de rand van de Assemblée hadden de heer *Christophe Lacroix (Kamer, PS)* en de heer *Michel De Maegd (Kamer, MR)* een ontmoeting met een delegatie van het Parlement van de Democratische Republiek Congo (DRC) die bestond uit de volgende leden:

- de heer André Mbata Betu Kumesu Mangu, ondervoorzitter van de *Assemblée nationale* ;
- de heer Jacques Djoli Eseng'ekeli, eerste ondervoorzitter van het Comité voor Defensie en Veiligheid;
- mevrouw Ida Godalena Kitwa, parlamentslid;
- de heer Willy Makiashi, parlamentslid;
- de heer Christophe Boulu Bobutu, parlamentslid.

Tijdens de gedachtewisseling werden de volgende punten besproken:

- het eerder gesloten samenwerkingsprotocol tussen de Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers en de *Assemblée nationale* van de DRC en in het bijzonder de uitwisseling van expertise en deskundigen op het gebied van informatietechnologie, met inbegrip van de digitalisering van archieven;
- de situatie in Oost-Congo, met inbegrip van Goma, en de activiteiten van Rwanda in de regio;
- een nieuwe militaire samenwerkingsovereenkomst tussen de DRC en Rusland, een militaire samenwerkingsovereenkomst tussen Rwanda en Polen en de levering door België van drones aan Congo om de Congolees-Rwandese grens te beschermen;
- de ongunstige voorwaarden van de Congolese mijnbouwconcessies aan Chinese bedrijven, het vertrek van Amerikaanse bedrijven uit de sector en de voortzetting van de mijnbouwactiviteiten van Angelsaksische landen zoals Australië, Canada en het Verenigd Koninkrijk, alsook de *ontwerpresolutie over de dramatische humanitaire situatie in het oosten van de Democratische Republiek Congo*¹, waarvan de heer Lacroix mede-indiener is;
- de bereidheid van Congo om Belgische investeringen aan te trekken, gezien de vertrouwdheid van Belgische bedrijven met het land, alsook de moeilijkheden om te voldoen aan de Europese regelgeving, met inbegrip van het perverse effect van "*banking de-risking*" en de *ontwerpresolutie betreffende de ondersteuning van de in Afrika gevestigde Belgische expats en bedrijven die het slachtoffer worden van "de-risking"*², waarvan de heer De Maegd mede-indiener is.

Meer in het algemeen gaven de parlementsleden aan de parlementaire banden tussen de twee landen te willen versterken, een beter begrip van de uitdagingen en mogelijkheden voor toekomstige

¹<https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=N&legislat=55&dossierID=3943>

²<https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=flwb&language=nl&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=3463>

samenwerking te bevorderen en een open en constructieve dialoog over kwesties van wederzijds belang te stimuleren.

Taskforce voor een vreedzame oplossing van de oorlog in Oekraïne

Mevrouw Stephanie D'Hose (Open VLD), voorzitter van de Senaat, is sinds augustus 2023 lid van de Taskforce voor een vreedzame oplossing van de oorlog in Oekraïne van de IPU.

Sinds haar oprichting in maart 2022 heeft de zich ingespannen om de politieke dialoog te bevorderen ter ondersteuning van vredesinspanningen, onder meer door samen te werken met de parlementaire delegaties van Oekraïne en de Russische Federatie om mogelijke manieren te vinden om de humanitaire gevolgen van de oorlog te verzachten. De Taskforce betreurt het dat de oorlog voortwoedt, met talloze slachtoffers aan beide kanten, en is blijven pleiten voor een terugkeer naar de onderhandelingstafel. In de tussentijd hebben de leden van de Taskforce geprobeerd om aan parlementaire diplomatie te doen en zich te richten op kleine stappen die uiteindelijk kunnen leiden tot dialoog, beter begrip en mogelijke positieve humanitaire resultaten.

Tijdens de 146ste Assemblee van de IPU in Manama kwamen beide partijen in principe overeen om zich te concentreren op vier kwesties die in de verschillende voorgestelde vredesplannen voorkomen: (1) nucleaire veiligheid, (2) voedselzekerheid, (3) toegang tot, behandeling en uitwisseling van krijgsgevangenen en (4) veiligheid van ecologisch kwetsbare gebieden.

Tijdens de elfde bijeenkomst van de Taskforce in oktober 2023 in het kader van de 147ste Assemblee van de IPU in Luanda kwam de Taskforce op initiatief van mevrouw D'Hose overeen rond een vijfde kwestie te werken : de door de oorlog ontheemde kinderen. De Taskforce verzamelde informatie over deze kwestie bij de delegaties van Oekraïne en de Russische Federatie. De taskforce ontving verschillende mededelingen waarin uiteenlopende beschrijvingen van de situatie van de ontheemde kinderen werden gegeven. De Taskforce stelde vast dat zowel Oekraïense als Russische vertegenwoordigers erkennen dat duizenden kinderen sinds het begin van de oorlog uit Oekraïne zijn verdreven naar de Russische Federatie of door Rusland gecontroleerde gebieden maar dat de verklaringen verschillen (ontvoering versus humanitaire evacuaties).

Op 14 maart 2024 hield de Taskforce samen met het Comité ter bevordering van de eerbiediging van het internationaal humanitair recht van de IPU een online briefing met bijzondere aandacht voor kinderen en met bijdragen van deskundigen van UNICEF, het Comité voor de rechten van het kind van de Verenigde Naties (CRC), het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor vluchtelingen (UNHCR) en de bijzondere rapporteur van de Verenigde Naties voor de mensenrechten van intern ontheemden. Tijdens deze vergadering werd de Taskforce geïnformeerd over de behoefte aan meer politieke steun om de internationale mechanismen voor de hereniging van kinderen en ouders te versterken.

De taskforce hield tijdens haar twaalfde vergadering op 25 maart 2024 in het kader van de 148ste Assemblee van de IPU follow-up hoorzittingen met de delegaties van Oekraïne en de Russische Federatie. De partijen kwamen overeen de samenwerking met de IPU op het vlak van de ontheemde kinderen te verdiepen, verder informatie uit te wisselen en te werken aan de ontwikkeling van concretere en gestructureerdere procedures om gezinsherenigingen te ondersteunen. In deze context zal de Taskforce proberen de situatie van geïdentificeerde ontheemde kinderen geval per geval te benaderen via haar discrete goede diensten. Twee jaar na het eerste bezoek aan Oekraïne en de Russische Federatie besprak de Taskforce ook de mogelijkheid van een tweede zending naar Kiev en Moskou, wat door beide partijen werd ondersteund.

Balans van de Assemblee door de voorzitter van de Twaalf Plus Groep

De heer *Andries Gryffroy (Senaat, N-VA)*, voorzitter van de Twaalf Plus Groep, liet volgende toespraak in zijn naam houden door mevrouw *Véronique Riotton (Frankrijk, Assemblée nationale)*³.

“Mevrouw de Voorzitter,
Mijnheer de secretaris-generaal,
Geachte collega's,

De Twaalf Plus Groep is op 22 maart bijeengekomen voor een lange vergadering in de namiddag en elke ochtend van 24 tot 26 maart.

De leden van de Twaalf Plus-groep waren zeer actief in verschillende commissies, met name in de Vaste Commissie voor Duurzame ontwikkeling, die de ontwerpresolutie van een collega van de Twaalf Plus-groep, mevrouw *Lesia Vasylenko (Oekraïne)*, over *“Partnerschappen voor klimaatactie: de toegang tot betaalbare groene energie bevorderen en zorgen voor innovatie, verantwoordelijkheid en gelijkheid”* heeft onderzocht en goedgekeurd. Dit onderwerp zal de komende decennia niet van de agenda verdwijnen en we willen mevrouw Vasylenko en haar collega mevrouw *Meera Sultan* uit de Verenigde Arabische Emiraten feliciteren.

De voorzitter van de Twaalf Plus Groep is ook verheugd dat de Vaste Commissie voor Vrede en Internationale Veiligheid de resolutie van de heer *Lacroix* van België over *“De aanpak van de sociale en humanitaire impact van autonome wapensystemen en kunstmatige intelligentie”* heeft aangenomen. Dit is om een aantal redenen een belangrijk maar complex onderwerp. De discussies in de commissie verliepen moeizaam. De tekst werd met een grote meerderheid goedgekeurd maar er was geen unanimititeit, ook niet binnen onze Twaalf Plus Groep waar bepaalde landen de reikwijdte van de resolutie hadden willen beperken tot "dodelijke" wapens. De leden bleven echter met elkaar praten en de democratie speelde haar rol. Felicitaties aan onze Belgische collega voor zijn werk.

³ De heer Gryffroy diende vroeger dan voorzien te vertrekken.

Kunstmatige intelligentie zal ook op de agenda blijven staan, aangezien de Vaste Commissie voor Democratie en Mensenrechten hoorzittingen heeft gehouden over *“De invloed van kunstmatige intelligentie op de democratie, de mensenrechten en de rechtsstaat”*, het onderwerp van de ontwerpresolutie van mevrouw Rempel Garner uit Canada - ook lid van de Twaalf Plus Groep - en haar collega uit Tanzania die tijdens de 149ste Assemblee zal worden besproken.

Hij wenst ook zijn tevredenheid uit te spreken over de tweede motie van de Vaste Commissie voor Aangelegenheden van de Verenigde Naties, die wordt voorgezeten door onze collega David Mc Guinty uit Canada. Het thema van deze motie, de hervorming van de VN-Veiligheidsraad, kan nauwelijks belangrijker zijn in een tijd waarin de wereld op veel plaatsen in brand staat.

In dit verband betreuren we het dat deze Vergadering er opnieuw niet in is geslaagd een consensus te bereiken over het conflict dat in het Midden-Oosten woedt. Op de vergadering in Luanda sprak de voorzitter van de Twaalf Plus de hoop uit dat het onderwerp tijdens de volgende Assemblee voor minder verdeeldheid zou zorgen en zei hij dat het de plicht is van de parlementsleden om al het mogelijke te blijven doen om de huidige situatie te keren. Ondanks de inspanningen van de voorzitter van de IPU en vele andere delegaties, die we willen bedanken, zijn we er niet in geslaagd een compromis te bereiken. We willen ondanks alles constructief blijven en verwelkomen de inspanningen en de bereidheid van de delegaties om tot een akkoord te komen. De resolutie die de Veiligheidsraad maandag heeft aangenomen, laat zien dat dit mogelijk is, maar geeft tegelijkertijd aanleiding tot diepe teleurstelling.

De massale aandacht voor dit conflict mag de aandacht echter niet afleiden van Oekraïne, waar de oorlog onverminderd voortduurt. We dringen er bij de Russische parlementsleden op aan om hun rol ten volle te spelen in plaats van op te treden als spreekbuis voor hun regime en medeplichtig te zijn aan talrijke oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid.

We danken al onze collega's voor de inspirerende dialogen die we hebben gehad (...) We wensen iedereen een goede terugreis en we kijken nu al uit naar de volgende vergadering.”